Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA
JEANA RICHARDA DE LA TOURA
od 8. listopada 2020.[1]

Predmet C-221/19

AV
uz sudjelovanje
Pomorski Wydział Zamiejscowy Departamentu Do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Sąd Okręgowy w Gdańsku (Okružni sud u Gdańsku, Poljska))

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Okvirna odluka 2008/909/PUP – Članak 8. stavci 2. do 4., članak 17. stavak 1. i članak 19. – Poštovanje, u postupku za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna, osuđujuće presude donesene u nekoj drugoj državi članici, a čije je izvršenje preneseno u državu članicu u kojoj će se objaviti prvonavedena presuda – Okvirna odluka 2008/675/PUP – Područje primjene – Članak 3. stavak 3. – Utjecaj poštovanja ranijih osuđujućih presuda na te presude”

I. Uvod

1. Ovaj zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 3. stavka 3. Okvirne odluke Vijeća 2008/675/PUP od 24. srpnja 2008. o poštovanju [osuđujućih] presuda među državama članicama Europske unije u novom kaznenom postupku[2], kao i članka 8. stavaka 2. do 4., članka 17. stavka 1. i članka 19. Okvirne odluke Vijeća 2008/909/PUP od 27. studenoga 2008. o primjeni načela uzajamnog priznavanja presuda u kaznenim predmetima kojima se izriču kazne zatvora ili mjere koje uključuju oduzimanje slobode s ciljem njihova izvršenja u Europskoj uniji[3], kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009.[4].

2. Predmetni je zahtjev podnesen u okviru postupka pred Sądom Okręgowy w Gdańsku (Okružni sud u Gdańsku, Poljska) koji se odnosi na činjenicu da je taj sud objavio presudu kojom se osobi AV izriče jedinstvena kazna koja uključuje, među ostalim, kaznu zatvora koju je izrekao sud u drugoj državi članici i koja se izvršava u Poljskoj.

3. Postupkom za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna omogućuje se izricanje jedinstvene kazne na temelju nekoliko kazni izrečenih u nekoliko presuda. Kada takve presude donesu sudovi različitih država članica, postavljaju se pitanja usklađenosti provedbe postupka donošenja presude kojom se izriče jedinstvena kazna s okvirnim odlukama 2008/675 i 2008/909.

1 Izvorni jezik: francuski

2 SL 2008., L 220, str. 32. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 130.)

3 SL 2008., L 327, str. 27. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 11., str. 111.)

4 SL 2009., L 81, str. 24. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 169.), u daljnjem tekstu: Okvirna odluka 2008/909

4. U ovom predmetu Sud ima priliku pojasniti odnose između pravila uspostavljenih u tim dvjema okvirnim odlukama. Konkretnije, trebat će utvrditi je li poštovanje prethodne presude donesene u državi članici moguće u okviru postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna, kao što je postupak u glavnom predmetu, ako je izvršenje te prethodne presude preneseno u državu članicu u kojoj treba donijeti presudu kojom se izriče jedinstvena kazna.

5. U ovom ću mišljenju predložiti Sudu da odluči da članak 3. stavak 3. Okvirne odluke 2008/675, s obzirom na njezinu uvodnu izjavu 14., treba tumačiti na način da mu se načelno ne protivi to da sud jedne države članice poštuje, u novom kaznenom postupku u okviru kojega se donosi presuda kojom se izriče jedinstvena kazna kao što je onaj u glavnom predmetu, prethodnu presudu koju je donio sud druge države članice i čije je izvršenje preneseno u državu članicu u kojoj se vodi taj postupak, u skladu s pravilima predviđenima u Okvirnoj odluci 2008/909. Međutim, sud pred kojim se vodi postupak za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna dužan je uvjeriti se, po završetku ispitivanja svakog pojedinačnog slučaja, ovisno o konkretnoj situaciji, da takav postupak nema učinak zadiranja u te prethodne presude ili bilo kakvu odluku koja se odnosi na njihovo izvršenje u državi članici u kojoj se vodi taj postupak, niti njihova ukidanja ili preispitivanja. Konkretno, provedba postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna ne smije dovesti niti do izricanja jedinstvene kazne niže od prvotne kazne proizašle iz presude koju je donio sud druge države članice niti poništiti učinke te presude.

6. Također ću predložiti Sudu da odluči da članak 8., članak 17. stavak 1. i članak 19. Okvirne odluke 2008/909 treba tumačiti na način da im se ne protivi to da država članica provede postupak za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna kao što je postupak u glavnom predmetu, pod uvjetom da se tim postupkom poštuje načelna obveza nadležnog tijela države članice izvršiteljice da prizna presudu koja mu je proslijeđena i izvrši kaznu čije trajanje i vrsta odgovaraju onima predviđenima u presudi donesenoj u državi članici izdavateljici. Samo bi unutar strogih ograničenja predviđenih u članku 8. stavcima 2. do 4. te okvirne odluke bilo moguće, ovisno o slučaju, prije donošenja takve presude mijenjati trajanje ili vrstu prvotne kazne koja je obuhvaćena postupkom za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna.

II. Pravni okvir

A. Pravo Unije

1. Okvirna odluka 2008/675

7. Uvodne izjave 2., 3., 6., 7. i 14. Okvirne odluke 2008/675 glase:

„(2) Vijeće je 29. studenoga 2000. u skladu sa zaključcima Europskoga vijeća iz Tamperea, usvojilo program mjera za primjenu načela međusobnog priznavanja odluka u kaznenim predmetima […] koji predviđa ‚usvajanje jednog ili više instrumenata o uspostavi načela da se sudu u jednoj državi članici pri ocjeni kaznene evidencije počinitelja, utvrđivanja je li prekršitelj ponovno prekršio zakon te s ciljem utvrđivanja primjerene vrste kazne i načina njezine provedbe osigura poštovanje pravomoćnih kaznenih presuda, koje su izrekli sudovi u drugim državama članicama’.

(3) Svrha je ove Okvirne odluke odrediti državama članicama minimalnu obvezu poštovanja presuda koje su donesene u ostalim državama članicama. […]

[…]

(6) Za razliku od ostalih instrumenata, cilj ove Okvirne odluke nije izvršavanje sudskih odluka donesenih u drugim državama članicama, već ima za cilj omogućiti da posljedice budu priznate prethodnoj presudi koja je donesena u jednoj državi članici tijekom novoga kaznenog postupka u drugoj državi članici u tolikoj mjeri da su takve posljedice priznate prethodnim nacionalnim presudama prema pravu te druge države članice.

Stoga ova Okvirna odluka ne sadrži nikakvu obvezu poštovanja takvih prethodnih presuda, na primjer, u slučajevima u kojima informacije dobivene prema važećim instrumentima nisu dovoljne, u kojima nacionalna presuda ne bi bila moguća za djelo za koje je prethodna presuda bila izrečena, ili u kojima prethodno izrečena kazna nije poznata u nacionalnome pravnom sustavu.

(7) Učinci presude koja je donesena u nekoj drugoj državi članici trebali bi biti jednakovrijedni učincima nacionalne odluke u prethodnoj fazi kaznenog postupka, suđenja ili izvršavanja kazne.

[…]

(14) [Zadiranje u] presud[u] ili njezino[…] izvršavanj[e] obuhvaća, *inter alia*, slučajeve u kojima se, u skladu s nacionalnim pravom druge države članice, kazna izrečena u prethodnoj presudi preuzima ili uključuje u neku drugu kaznu, koju zatim treba učinkovito izvršiti u mjeri u kojoj prva kazna još nije bila izvršena ili njezino izvršavanje nije bilo preneseno u drugu državu članicu[.]”

8. U skladu s člankom 1. stavkom 1. Okvirne odluke 2008/675, „[s]vrha [te] odluke je utvrditi uvjete pod kojima se, u tijeku kaznenog postupka protiv neke osobe u državi članici, poštuju prethodne presude koje su donesene protiv te iste osobe zbog različitih djela u drugim državama članicama”.

9. Članak 3. te okvirne odluke, naslovljen „Poštovanje presude, donesene u nekoj drugoj državi članici, u novom kaznenom postupku”, glasi kako slijedi:

„1. Svaka država članica osigurava da se, u kaznenom postupku protiv neke osobe, prethodne presude koje su donesene protiv te iste osobe zbog različitih činjenica u drugim državama članicama, u vezi s kojima su dobivene informacije prema važećim instrumentima o uzajamnoj pravnoj pomoći ili o razmjeni informacija iz kaznene evidencije, poštuju u mjeri u kojoj se poštuju prethodne nacionalne presude te da im se pridaju pravni učinci jednakovrijedni onima priznatima prethodnim nacionalnim presudama, u skladu s nacionalnim pravom.

2. Stavak 1. primjenjuje se u prethodnom postupku, tijekom suđenja i u vrijeme izvršenja presude, posebno na važeća pravila postupka, uključujući ona koja se odnose na privremeni pritvor, određenje kaznenog djela, vrstu i visinu kazne i pravila koja uređuju izvršavanje odluke.

3. Poštovanje prethodnih presuda koje su donesene u drugim državama članicama sukladno stavku 1., nema […] učinak [zadiranja u te] prethodne presude ili [bilo kakve] odluke [koje se odnose na] njihovo izvršenje od strane države članice u kojoj se vodi novi postupak, [niti njihova ukidanja ili preispitivanja].

4. U skladu sa stavkom 3., stavak 1. se ne primjenjuje [ako bi, u slučaju da] je prethodna presuda bila nacionalna presuda države članice u kojoj se vodi novi postupak, poštovanje prethodne presude, u skladu s nacionalnim pravom te države članice, imalo učinak [zadiranja u prethodnu presudu ili bilo koju odluku koja se odnosi na njezino izvršavanje ili njihova ukidanja ili preispitivanja].

5. Ako je kazneno djelo za koje se vodi novi postupak bilo počinjeno prije nego što je prethodna presuda bila donesena ili u potpunosti izvršena, stavci 1. i 2. nemaju učinak zahtjeva za države članice da primjenjuju svoja nacionalna pravila o izricanju kazni, u slučajevima kad bi primjena tih pravila na inozemne presude ograničila suca u izricanju kazne u novom postupku.

Međutim, države članice osiguravaju da u takvim slučajevima njihovi sudovi mogu na drugačiji način poštovati prethodne presude koje su donesene u drugim državama članicama."

2. Okvirna odluka 2008/909

10. Člankom 1. Okvirne odluke 2008/909 određuje se:

„Za potrebe ove Okvirne odluke:

(a) ‚presuda' znači pravomoćna odluka ili nalog suda države izdavateljice […] kojom se izriče kazna za fizičku osobu;

(b) ‚kazna' znači svaka kazna zatvora ili druga mjera koja uključuje oduzimanje slobode koja je izrečena na određeno ili neodređeno razdoblje zbog počinjenja kaznenog djela utvrđenog u kaznenom postupku;

(c) ‚država izdavateljica […]' znači država članica u kojoj je presuda izrečena;

(d) ‚država izvršiteljica […]' znači država članica kojoj je presuda proslijeđena radi njezina priznavanja i izvršenja."

11. Članak 3. Okvirne odluke 2008/909 glasi kako slijedi:

„1. Svrha ove Okvirne odluke je utvrđivanje pravila na temelju kojih država članica, kako bi poboljšala društvenu rehabilitaciju osuđene osobe, priznaje presudu te izvršava kaznu.

[…]

3. Ova se Okvirna odluka primjenjuje samo na priznavanje presuda i izvršenje kazni u smislu ove Okvirne odluke. […]"

12. U skladu s člankom 8. Okvirne odluke 2008/909, naslovljenim „Priznavanje presude i izvršenje kazne":

„1. Nadležno tijelo države izvršiteljice […] priznaje presudu koja je proslijeđena u skladu s člankom 4. i postupkom iz članka 5. te odmah poduzima sve potrebne mjere za izvršenje kazne, ako se ne odluči pozvati na jednu od osnova za nepriznavanje i neizvršenje iz članka 9.

2. Kada kazna zbog svog trajanja nije u skladu sa zakonom države članice izvršiteljice […], nadležno tijelo države članice izvršiteljice […] može donijeti odluku o promjeni kazne samo kada je ona duža od maksimalne kazne predviđene za slična kaznena djela na temelju njezinog nacionalnog prava. Promijenjena kazna ne smije biti manja od maksimalne kazne predviđene za slična kaznena djela na temelju prava države članice izvršiteljice […].

3. Kada kazna zbog svoje vrste nije u skladu s pravom države članice izvršiteljice […], nadležno tijelo države članice izvršiteljice […] može donijeti odluku o promjeni kazne s obzirom na kaznu ili mjeru predviđenu na temelju nacionalnog prava za slična kaznena djela. Takva kazna ili mjera u najvećoj mogućoj mjeri odgovara kazni izrečenoj u državi članici izdavateljici […] te se stoga kazna ne smije pretvoriti u novčanu kaznu.

4. Promijenjena kazna ne smije, s obzirom na vrstu ili trajanje, biti stroža od kazne izrečene u državi članici izdavateljici […].”

13. Člankom 17. te okvirne odluke, naslovljenim „Pravo koje uređuje izvršenje”, u stavku 1., određuje se:

„Izvršenje kazne uređuje se pravom države članice izvršiteljice […]. Samo tijela države članice izvršiteljice […], podložno stavcima 2. i 3., nadležna su odlučiti o postupcima izvršenja te odrediti sve s njima povezane mjere, uključujući osnove za prijevremeni ili uvjetni otpust.”

14. U skladu s člankom 19. navedene okvirne odluke, naslovljenim „Amnestija, pomilovanje, revizija presude”:

„1. Amnestiju ili pomilovanje mogu odobriti i država članica izdavateljica […] i država članica izvršiteljica […].

2. Samo država članica izdavateljica […] može odlučiti o zamolbama za reviziju presude kojom se izriče kazna koja se treba izvršiti na temelju ove Okvirne odluke.”

B. Poljsko pravo

15. Članak 85. stavak 4. ustawa – Kodeks karny (Zakon kojim se uspostavlja Kazneni zakonik) [5], od 6. lipnja 1997., u verziji primjenjivoj na glavni postupak, glasi kako slijedi:

„Jedinstvenom kaznom ne obuhvaćaju se kazne izrečene presudama iz članka 114.a”.

16. Člankom 114.a Kaznenog zakonika određuje se:

„1. Osuđujuća presuda je i pravomoćna osuđujuća presuda za počinjenje kaznenog djela koju je donio sud nadležan u kaznenim stvarima u državi članici Europske unije, osim ako u skladu s poljskim kaznenim zakonom radnja nije kazneno djelo, počinitelj ne podliježe kazni ili je izrečena kazna koja nije predviđena zakonom.

2. U slučaju presude suda iz stavka 1. u slučajevima:

1. primjene novog kaznenog zakona koji je stupio na snagu nakon donošenja osuđujuće presude,

2. brisanja iz kaznene evidencije

– primjenjuje se zakon koji je na snazi na području donošenja presude […]

3. Odredbe stavka 1. ne primjenjuju se ako podaci dobiveni iz kaznene evidencije ili od suda države članice [Unije] nisu dostatni za utvrđivanje osuđujuće presude ili izrečena kazna podliježe otpustu u državi u kojoj je donesena osuđujuća presuda.”

5 Dz. U. br. 88, oznaka 553.; u daljnjem tekstu: Kazneni zakonik.

III. Činjenice u glavnom postupku i prethodna pitanja

17. Iz odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku proizlazi da je osoba AV osuđena u četirima pojedinačnim presudama, od kojih su tri presude donijeli poljski sudovi, dok je jednu presudu donio njemački sud.

18. Osoba AV je 31. srpnja 2018. pred sudom koji je uputio zahtjev tražila da se u pogledu nje donese presuda kojom se izriče jedinstvena kazna. Prema mišljenju tog suda, dvije kazne treba izvršiti, odnosno, s jedne strane, kaznu koju je Landgericht Lüneburg (Zemaljski sud u Lüneburgu, Njemačka) izrekao presudom od 15. veljače 2017. i koju osoba AV treba izdržati od 1. rujna 2016. do 29. studenoga 2021., i, s druge strane, kaznu koju je sud koji je uputio zahtjev izrekao presudom od 24. veljače 2010. i koju AV treba izdržati od 29. studenoga 2021. do 30. ožujka 2030. Presuda Landgerichta Lüneburg (Zemaljski sud u Lüneburgu) priznata je radi izvršenja u Poljskoj rješenjem suda koji je uputio zahtjev od 12. siječnja 2018. Taj je sud pojasnio da je u tom rješenju navedena pravna kvalifikacija djelâ u skladu s poljskim pravom i navedeno je da treba izvršiti jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od pet godina i tri mjeseca, što je kazna koja je svojom visinom istovjetna onoj koju je izrekao Landgericht Lüneburg (Zemaljski sud u Lüneburgu).

19. U svojem zahtjevu za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna osoba AV navela je da, s obzirom na činjenicu da je presuda Landgerichta Lüneburg (Zemaljski sud u Lüneburgu) priznata radi izvršenja u Poljskoj, postoje uvjeti za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna te da tu presudu treba donijeti prema načelu potpune apsorpcije.

20. U potporu svojem zahtjevu, osoba AV istaknula je da postoji presuda kojom se izriče jedinstvena kazna, koju je sud koji je uputio zahtjev donio 29. siječnja 2014., kojom se objedinjuju kazna koja je izrečena presudom Landgerichta Göttingen (Zemaljski sud u Göttingenu, Njemačka) od 13. ožujka 2012., priznatom radi izvršenja u Poljskoj, i kazna izrečena presudom suda koji je uputio zahtjev. Osoba AV pojašnjava da je ta presuda kojom se izriče jedinstvena kazna postala pravomoćna.

21. S obzirom na te elemente, sud koji je uputio zahtjev navodi da se suočio s pitanjem protivi li se relevantnim odredbama okvirnih odluka 2008/675 i 2008/909 to da se presudom kojom se izriče jedinstvena kazna donesenom u Poljskoj mogu obuhvatiti kazne izrečene u toj državi članici i kazne izrečene u drugoj državi članici, koje su priznate radi izvršenja u Poljskoj.

22. Osim toga, sud koji je uputio zahtjev objašnjava da, na temelju članka 85. stavka 4. Kaznenog zakonika, u vezi s člankom 114.a istog zakonika, u poljskom pravnom poretku, presuda kojom se izriče jedinstvena kazna ne obuhvaća kazne koje je izrekao sud nadležan u kaznenim stvarima u drugoj državi članici.

23. Što se tiče postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna koji je predviđen poljskim pravom, sud koji je uputio zahtjev objašnjava da je presuda kojom se završava taj postupak na granici između meritorne presude i izvršenja kazne te da obuhvaća kazne izrečene u presudama koje su postale pravomoćne, s ciljem „ispravka" pravnog odgovora na počinjena kaznena djela koja bi mogla biti predmet jednog postupka i stoga „racionalizacije kazni" a da se presudom kojom se izriče jedinstvena kazna ne zadire u predmetne pojedinačne presude. Konkretno, presudom kojom se izriče jedinstvena kazna ne dovodi se u pitanje utvrđivanje krivnje počinitelja konkretnog kaznenog djela, kako se navodi u meritornoj presudi.

24. Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, kada se u okviru presude kojom se izriče jedinstvena kazna poštuju, s jedne strane, kazne izrečene u jednoj državi članici, koje su priznate radi izvršenja u drugoj državi članici, i, s druge strane, kazne izrečene u toj državi članici, time se omogućuje ocjena cjelokupne kaznene aktivnosti osobe kojoj je izrečeno nekoliko kazni. Time se pridonosi izgradnji „zajedničkog pravosudnog prostora".

25. Osim toga, ako je presuda donesena u jednoj državi članici priznata radi izvršenja u drugoj državi članici, u skladu s onim što se predviđa u Okvirnoj odluci 2008/909, treba smatrati, prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, da ta presuda postaje temelj za sve postupovne i izvršne odluke koje trebaju donijeti sudovi države članice u kojoj se ta presuda treba izvršiti. Stoga presuda priznata radi izvršenja u drugoj državi članici postaje dio pravnog poretka te države članice i mora biti izvršena u skladu s njezinim propisima, što uostalom jasno proizlazi iz članka 17. stavka 1. Okvirne odluke 2008/909.

26. Naposljetku, prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, nemogućnost da se donese presuda kojom se izriče jedinstvena kazna i poštuju presude donesene u jednoj državi članici te priznate radi izvršenja u drugoj državi članici znači da je građanin koji je nekoliko puta osuđen u samo jednoj državi članici u boljem položaju od građanina koji je osuđen u različitim državama članicama. Stoga bi na razini Unije trebalo osigurati jednako postupanje prema građanima u sličnoj situaciji.

27. U tim je okolnostima Sąd Okręgowy w Gdańsku (Okružni sud u Gdańsku) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li članak 3. stavak 3. Okvirne odluke [2008/675] kojim se određuje da ‚[p]oštovanje prethodnih presuda koje su donesene u drugim državama članicama sukladno stavku 1., nema učinak [zadiranja u te] prethodne presude ili [bilo kakve] odluke [koje se odnose na] njihovo izvršenje od strane države članice u kojoj se vodi novi postupak, [niti njihova ukidanja ili preispitivanja]' tumačiti na način da se zadiranjem u smislu te odredbe ne smatra samo to da se presudom kojom se izriče jedinstvena kazna obuhvaća kazna izrečena presudom koja je donesena u državi [članici], nego i to da se tom presudom obuhvaća kazna koja je preuzeta radi izvršenja u drugoj državi [članici], presudom donesenom u toj državi, u postupku donošenja presude kojom se izriče jedinstvena kazna?

2. Je li s obzirom na odredbe Okvirne odluke [2008/909], koje se odnose na načela postupka izvršenja utvrđena u [njezinu] članku 8. stavcima 2. do 4. i članku 19. […], kojima se određuje da ‚[a]mnestiju ili pomilovanje mogu odobriti i država članica izdavateljica […] i država članica izvršiteljica […]' (stavak 1.); [i da],[s]amo država članica izdavateljica […] može odlučiti o zamolbama za reviziju presude kojom se izriče kazna koja se treba izvršiti na temelju [te] [o]kvirne odluke' (stavak 2.), i članku 17. [prvoj] rečenici stavka 1. kojom se određuje da se ‚[i]zvršenje kazne uređuje […] pravom države članice izvršiteljice […]', moguće donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna koja bi obuhvaćala kazne izrečene presudom donesenom u državi [članici] i preuzetom radi izvršenja u drugoj državi [članici], presudom donesenom u toj državi, u postupku donošenja presude kojom se izriče jedinstvena kazna?"

28. Poljska, češka, španjolska i mađarska vlada, kao i Europska komisija podnijele su pisana očitovanja. Poljska, češka i španjolska vlada, kao i Komisija u za to određenom roku pisanim su putem odgovorile na pitanja koja je postavio Sud.

IV. Analiza

29. Sud koji je uputio zahtjev od Suda traži tumačenje, s jedne strane, članka 3. stavka 3. Okvirne odluke 2008/675, kao i, s druge strane, članka 8. stavaka 2. do 4., članka 17. stavka 1. prve rečenice i članka 19. Okvirne odluke 2008/909.

30. Taj sud u biti želi znati treba li te odredbe tumačiti na način da im se protivi to da sud države članice u kojoj, u skladu s Okvirnom odlukom 2008/909, treba izvršiti kaznu zatvora koju je izrekao sud druge države članice, donese presudu kojom se izriče jedinstvena kazna koja obuhvaća kazne koje su izrekli sudovi tih dviju država članica.

31. Sud koji je uputio zahtjev traži da se razjasni tumačenje navedenih odredbi, pri čemu pojašnjava da se člankom 85. stavkom 4. Kaznenog zakonika, u vezi s člankom 114.a tog zakonika, isključuje donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna ako ta presuda obuhvaća kaznu koju je izrekao sud druge države članice.

32. Prije nego što se razmotri pitanje treba li sud države članice kojemu je podnesen zahtjev za objedinjavanje kazni poštovati prethodnu presudu donesenu u drugoj državi članici, valja iznijeti nekoliko napomena o toj vrsti postupka.

A. Uvodne napomene o objedinjavanju kazni

33. Općenito se objedinjavanje kazni, koje se u Poljskoj provodi u okviru postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna, može primijeniti u slučaju realnog stjecaja kaznenih djela. Realni stjecaj kaznenih djela obuhvaća situaciju u kojoj je osoba počinila nekoliko kaznenih djela koja nisu odvojena pravomoćnom osuđujućom presudom. Dotičnoj se osobi za ta različita djela može suditi u okviru zasebnih postupaka koji se mogu, ovisno o slučaju, voditi pred sudovima različitih država članica. Objedinjavanjem kazni tako se omogućuje da se osigura jednako postupanje u slučaju kad se povodom kaznenih djela počinjenih u stjecaju vodi isti sudski postupak i u slučaju kad se vode zasebni postupci.

34. Objedinjavanjem prvotnih kazni izriče se jedinstvena kazna čija visina odgovara prvotnoj kazni izrečenoj za kazneno djelo za koje je izrečena najteža kazna, koje će tako „apsorbirati" prvotne kazne izrečene za ostala kaznena djela, koja se smatraju uključenima u najtežu kaznu. Osuđena osoba izdržat će samo tu kaznu. Riječ je o pravnoj fikciji na temelju koje se može smatrati da su sve kazne tako izvršene istodobno i usporedno. Objedinjavanjem kazni tako se omogućuje izbjegavanje jednostavnog kumuliranja prvotnih kazni, odnosno materijalno kumuliranje, kojim se izriču sve kazne povezane sa svakim od kaznenih djela u stjecaju, koje bi se inače izvršavale zasebno i kumulativno. To objedinjavanje može se izreći kada se u pogledu nekoliko kaznenih djela u okviru jednog postupka donese osuđujuća presuda ili kada se u pogledu njih u okviru različitih postupaka donese presuda kojom se izriče jedinstvena kazna.

35. Izbjegavanjem njihova matematičkog zbrajanja, objedinjavanje kazni je mehanizam kojim se omogućuje smanjenje trajanja kazni koje će naposljetku morati izdržati osoba koja je počinila nekoliko kaznenih djela u stjecaju i koja je posljedično nekoliko puta osuđena. Tim se mehanizmom stoga ispravljaju učinci koji su potencijalno protivni načelu proporcionalnosti i koje može imati kumuliranje kazni. Temelji se na zamisli da bi se isključivo matematičkim kumuliranjem naštetilo jednoj od glavnih svrha kazne u suvremenom sustavu kaznenog progona, odnosno poticanju društvene rehabilitacije osuđenih osoba. Ovdje je riječ o provedbi načela individualizacije kazne kojim se, za razliku od jednostavnog matematičkog kumuliranja izrečenih kazni, omogućuje uzimanje u obzir ponašanja osuđene osobe, njezine osobnosti, kao i njezinih materijalnih, obiteljskih i socijalnih okolnosti [6].

36. Stoga se može pokazati potrebnim ispraviti negativne učinke kumuliranja u fazi izvršenja kazni. Kazneni sudovi trebaju u tom pogledu zadržati svoju slobodu ocjenjivanja kako bi se, u okviru izvršenja kazni koje su izrečene tijekom zasebnih postupaka, ostvarila ravnoteža između učinkovitog suzbijanja kažnjivog ponašanja i cilja društvene rehabilitacije osuđenih osoba. U toj se fazi više ne ocjenjuje je li osoba koja se kazneno progoni kriva za počinjenje kaznenog djela i, ako jest, koja bi bila odgovarajuća kazna za sporno ponašanje. U okviru postupka objedinjavanja kazni koji se odvija u fazi

6 Vidjeti u tom pogledu mišljenje nezavisnog odvjetnika Y. Bota u predmetu Beškov (C-171/16, EU:C:2017:386), u kojem je naveo da će „[m]atematičko zbrajanje svih kazni izrečenih za djela počinjena tijekom razdoblja u kojem nije bilo upozorenja ni zaštitnog nadzora najčešće […] biti neproporcionalno u odnosu na posebne značajke počinitelja i okolnosti počinjenja djela i time nepravedno. Ako je nepravedna, kazna će sigurno dovesti do otpora i time do recidivizma prije nego do popravljanja. Time se opravdava ovlast dodijeljena sudu da, ocjenjujući potrebnu individualizaciju u granicama utvrđenima zakonom, najprimjerenije objedini sankcije koje se primjenjuju na kaznena djela počinjena tijekom tog počiniteljeva životnog razdoblja" (točka 49.).

izvršenja tih kazni na državnom području samo jedne države članice, sudačke ovlasti obuhvaćaju određivanje jedinstvene kazne koja nije u suprotnosti sa zahtjevom učinkovitog suzbijanja kažnjivog ponašanja i, s obzirom na nužnu individualizaciju, istodobno poštuje načelo proporcionalnosti kazni i svrhu društvene rehabilitacije koju ima kazna. Sud stoga raspolaže diskrecijskom ovlasti jer je na njemu da odredi visinu jedinstvene kazne. U tom pogledu, njegova ocjena može ovisiti o različitim kriterijima, među kojima su okolnosti predmeta u kojem su donesene različite presude, osobnost počinitelja, kao i vrsta, broj i težina kaznenih djela.

37. Kada se nacionalnim pravom predviđa postupak objedinjavanja kazni, sudačke ovlasti trebaju se ispuniti, neovisno o tome vode li se kazneni postupci u samo jednoj državi članici ili više njih, u skladu s pravilima i ograničenjima uspostavljenima u Okvirnoj odluci 2008/675. Sud koji odlučuje o zahtjevu za objedinjavanje kazni stoga podliježe osobitoj obvezi navedenoj u članku 3. stavku 3. te okvirne odluke, odnosno tomu da na presudu donesenu u drugoj državi članici ne smije utjecati presuda koju treba donijeti.

B. Postupak za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna

38. Izricanje jedinstvene kazne pravna je tehnika koja se upotrebljava u poljskom pravnom poretku kako bi se razriješila situacija realnog stjecaja težih i lakših kaznenih djela te poreznih kaznenih djela.

39. Jedinstvena kazna jest posebna kazna koja se izriče u presudama koje se odnose na krivnju osobe za nekoliko kaznenih djela i na kazne koje se izriču za svako od tih kaznenih djela (prvotne kazne). Sud pred kojim je pokrenut postupak o toj jedinstvenoj kazni odlučuje s obzirom na prvotne kazne. Izricanje jedinstvene kazne uvjetuje se time da se predmetne prvotne kazne mogu izvršiti i da još nisu izvršene u cijelosti. Prema tome, kazna koja je već izvršena u cijelosti ne može se objediniti s drugim kaznama u svrhu izricanja jedinstvene kazne.

40. Sud pred kojim je pokrenut postupak dužan je ocijeniti visinu jedinstvene kazne, u ograničenjima utvrđenima u nacionalnom zakonodavstvu i ovisno o okolnostima kao što su, među ostalim, zdravstveno stanje i ponašanje dotične osobe, kao i povezanost kaznenih djela na materijalnoj, vremenskoj i osobnoj razini.

41. Kada nekoliko kaznenih djela dovede do višebrojnih postupaka, jedinstvena kazna može se izreći u okviru novog postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna, na temelju prvotnih kazni izrečenih različitim presudama. Taj se postupak opravdava činjenicom da počinitelj nekoliko kaznenih djela koja su predmet nekoliko postupaka ne bi trebao biti u nepovoljnijem položaju u odnosu na počinitelja čija su kaznena djela predmet jednog postupka. Donošenjem presude kojom se izriče jedinstvena kazna stoga se omogućuje ponovna uspostava jednakog postupanja između tih dviju situacija. Osim toga, predmet presude kojom se izriče jedinstvena kazna samo je određivanje jedinstvene kazne, a ne krivnje osobe.

42. Ovaj predmet obuhvaća situaciju u kojoj se postupak za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna odnosi na kazne koje su izrekli, s jedne strane, poljski sud i, s druge strane, sud druge države članice. Međutim, kao što sam prethodno naveo, čini se da se primjenom članka 85. stavka 4. u vezi s člankom 114.a Kaznenog zakonika isključuje mogućnost primjene odredbi o jedinstvenoj kazni na presude koje donose sudovi drugih država članica. Iz toga slijedi da bi, na temelju samog poljskog prava, prvotne kazne koje su izrekli sudovi drugih država članica trebalo izvršiti kumulativno s kaznama koje su izrekli poljski sudovi. Na temelju samog poljskog prava, osoba osuđena u drugoj državi članici, čije je izvršenje kazne preneseno u Poljsku u skladu s Okvirnom odlukom 2008/909, stoga se ne može pozvati na nacionalna pravila o presudi kojom se izriče jedinstvena kazna i o izricanju jedinstvene kazne, nego tu kaznu treba kumulativno izvršiti s kaznama koje su protiv nje izrečene u Poljskoj, i to ne istodobno u okviru jedinstvene kazne.

43. Bit pitanja koja je postavio sud koji je uputio zahtjev jest saznati je li pristup koji je tako utvrđen u poljskom pravu u skladu s pravilima uspostavljenima u Okvirnoj odluci 2008/675 odnosno u Okvirnoj odluci 2008/909. Konkretnije, kada se izvršenje presude koju je donio sud druge države članice prenese u državu članicu u kojoj se vodi postupak za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna, kako treba shvatiti odnos između pravila uspostavljenih u Okvirnoj odluci 2008/675 odnosno u Okvirnoj odluci 2008/909? Je li sud koji treba odlučiti u postupku za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna dužan, u skladu s pravom Unije, poštovati presudu donesenu u drugoj državi članici u svrhu određivanja jedinstvene kazne, kao što bi to učinio kada bi bila riječ o nacionalnoj presudi?

44. Podsjećam da je, u okviru postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna koji je pokrenut pred sudom koji je uputio zahtjev, utvrđeno da je presuda koju je 15. veljače 2017. donio Landgericht Lüneburg (Zemaljski sud u Lüneburgu) i kojom se osobi AV izriče kazna zatvora priznata radi izvršenja u Poljskoj rješenjem suda koji je uputio zahtjev od 12. siječnja 2018. te se ondje izvršava do 29. studenoga 2021. Postupak za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna koja obuhvaća tu presudu pokrenut je 31. srpnja 2018. na zahtjev osobe AV. Također treba izvršiti kaznu koju je sud koji je uputio zahtjev izrekao presudom od 24. veljače 2010., koju osoba AV treba izdržati od 29. studenoga 2021. do 30. ožujka 2030. Osim toga, taj sud navodi da je 2014. već donio presudu kojom se izriče jedinstvena kazna koja obuhvaća, među ostalim, kaznu zatvora koju je izrekao drugi njemački sud i koja je izvršena u Poljskoj. Ta je presuda kojom se izriče jedinstvena kazna u međuvremenu postala pravomoćna.

45. Kao što sam to prethodno naveo, što se tiče postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna koji je predviđen poljskim pravom, sud koji je uputio zahtjev objašnjava da je presuda kojom se završava taj postupak na granici između meritorne presude i izvršenja kazne te da obuhvaća kazne izrečene u presudama koje su postale pravomoćne, s ciljem „ispravka" pravnog odgovora na počinjena kaznena djela koja bi mogla biti predmet jednog postupka i stoga „racionalizacije kazni" a da se presudom kojom se izriče jedinstvena kazna ne zadire u predmetne pojedinačne presude. Konkretno, prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, presudom kojom se izriče jedinstvena kazna ne dovodi se u pitanje utvrđivanje krivnje počinitelja konkretnog kaznenog djela, kako se odlučilo u meritornoj presudi.

46. U tom pogledu, iz presude od 10. kolovoza 2017., Zdziaszek [7], proizlazi da se postupkom za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna ne dovodi u pitanje utvrđenje krivnje iz prethodnih odluka, koje je pravomoćno [8]. Prema mišljenju Suda, takvom presudom mijenja se visina izrečene kazne ili kazni [9]. Zato treba razlikovati postupak te vrste, koji se odnosi na određivanje visine kazni zatvora, od mjera koje se odnose na načine izvršenja tih kazni [10].

47. Sud je također istaknuo da je takav postupak, kojim se osobito jedna ili više kazni prethodno izrečenih osobi o kojoj je riječ objedinjava u jednu jedinstvenu kaznu, za potonju osobu nužno povoljniji. Naime, nakon više osuđujućih presuda, od kojih je svakom pojedinom izrečena kazna, izrečene kazne mogu se objediniti kako bi se izrekla jedinstvena kazna koja je blaža od zbroja pojedinačnih kazni donesenih različitim prethodnim odlukama [11]. Presudom kojom se izriče jedinstvena kazna koja je predviđena u poljskom pravu prekoračile bi se „samo formalne i matematičke operacije" te bi se nadležnom sudu priznala diskrecijska ovlast za određivanje jedinstvene kazne [12].

7 C-271/17 PPU, EU:C:2017:629

8 Presuda od 10. kolovoza 2017., Zdziaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, t. 84.)

9 Presuda od 10. kolovoza 2017., Zdziaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, t. 85.)

10 *Idem*

11 Presuda od 10. kolovoza 2017., Zdziaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, t. 86.)

12 Presuda od 10. kolovoza 2017., Zdziaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, t. 88.)

48. Ističem da je postupak za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna u nadležnosti država članica. Međutim, kao što proizlazi iz ustaljene sudske prakse Suda, te države članice dužne su tu nadležnost izvršavati poštujući pravo Unije [13]. Stoga države članice koje odluče u svojem nacionalnom zakonodavstvu predvidjeti takav postupak trebaju poštovati pravo Unije, osobito instrumente donesene u području pravosudne suradnje u kaznenim stvarima, kao što su okvirne odluke 2008/675 i 2008/909. Zbog same biti područja slobode, sigurnosti i pravde dvojbena je usklađenost zakonodavstva države članice kojim se poštovanje prethodnih presuda, u okviru postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna, ograničava samo na presude koje donose sudovi te države članice, s pravom Unije.

C. Primjenjivost Okvirne odluke 2008/675

49. Okvirnom odlukom 2008/675, kao što proizlazi iz njezina članka 1. stavka 1. i članka 3. stavka 1., državama članicama određuje se minimalna obveza poštovanja kaznenih presuda koje su donesene u ostalim državama članicama kako bi se tim presudama pridali učinci jednakovrijedni onima priznatima prethodnim nacionalnim presudama, u skladu s nacionalnim pravom. Cilj je omogućiti ocjenu kaznene evidencije dotične osobe u tijeku novog kaznenog postupka protiv te osobe zbog različitih djela.

50. Točno je da cilj Okvirne odluke 2008/675 nije izvršavanje u državi članici sudskih odluka donesenih u drugim državama članicama, kao što proizlazi iz njezine uvodne izjave 6.

51. Međutim, jasno je da je poštovanje prethodnih presuda moguće u fazi njihova izvršenja.

52. To proizlazi iz presude od 21. rujna 2017., Beškov [14].

53. U predmetu u kojem je donesena ta presuda, Sud je odlučio da Okvirnu odluku 2008/675 treba tumačiti na način da je se primjenjuje na nacionalni postupak čiji je predmet izricanje, u svrhu izvršenja, jedinstvene kazne oduzimanja slobode kojom se poštuje kazna koju je toj osobi izrekao nacionalni sud kao i kazna koju je prethodnom presudom toj istoj osobi izrekao sud druge države članice zbog različitih djela [15].

54. U potporu tom zaključku, Sud je najprije istaknuo da članak 1. stavak 1. te okvirne odluke propisuje da je njezina svrha utvrditi uvjete pod kojima se, u tijeku novog kaznenog postupka protiv neke osobe u državi članici, poštuju prethodne presude koje su donesene protiv te iste osobe zbog različitih djela u drugim državama članicama [16].

55. U tu svrhu, člankom 3. stavkom 1. navedene okvirne odluke, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 5., državama članicama uvodi se obveza da osiguraju da se, u tom kaznenom postupku, prethodne presude, koje su donesene u drugim državama članicama, u vezi s kojima su dobivene informacije prema važećim instrumentima o uzajamnoj pravnoj pomoći ili o razmjeni informacija iz kaznene evidencije, s jedne strane, poštuju u mjeri u kojoj se poštuju prethodne nacionalne presude na temelju nacionalnog prava te, s druge strane, da im se priznaju učinci jednakovrijedni onima priznatima potonjim presudama u skladu s tim pravom, bilo da se radi o učincima koji se odnose na činjenična pitanja ili onima koji se odnose na pitanja postupovnog ili materijalnog prava [17].

13 Vidjeti u tom smislu osobito presudu od 24. studenoga 1998., Bickel i Franz (C-274/96, EU:C:1998:563, t. 17.). Vidjeti i presudu od 2. travnja 2020., Ruska Federacija (C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, t. 48. i navedena sudska praksa).

14 C-171/16, u daljnjem tekstu: Beškov, EU:C:2017:710

15 Vidjeti presudu Beškov (t. 29.).

16 Vidjeti presudu Beškov (t. 25.).

17 Vidjeti presudu Beškov (t. 26.).

56. Sud je zatim utvrdio da se u članku 3. stavku 2. Okvirne odluke 2008/675 navodi da se ta obveza primjenjuje u prethodnom postupku, tijekom suđenja i u vrijeme izvršenja presude, posebno na važeća pravila postupka, uključujući ona koja se odnose na određenje kaznenog djela, vrstu i visinu kazne i pravila koja uređuju izvršavanje odluke. Tako je u uvodnim izjavama 2. i 7. te okvirne odluke navedeno da nacionalni sud mora osigurati poštovanje presuda donesenih u drugim državama članicama, uključujući pri određivanju mogućih načina izvršenja, te da bi učinci tih presuda trebali biti jednakovrijedni učincima nacionalne odluke u bilo kojoj od tih faza postupka [18].

57. Sud je naposljetku zaključio da se Okvirna odluka 2008/675 ne primjenjuje samo na postupke u vezi s eventualnim utvrđivanjem krivnje osobe protiv koje se vrši kazneni progon, nego i na postupke o izvršenju kazne za koje se mora poštovati kazna izrečena presudom prethodno donesenom u drugoj državi članici. Sud je u tom pogledu utvrdio da je, u predmetnom slučaju, postupak izricanja jedinstvene kazne koji je pokrenuo T. Beškov obuhvaćen tom drugom kategorijom, tako da ulazi u područje primjene te okvirne odluke [19].

58. Iz prethodno navedenog proizlazi, osobito, da se ta okvirna odluka u pravilu odnosi na situacije u kojima je protiv osobe koja je prethodno osuđena u drugoj državi članici pokrenut novi kazneni postupak. Taj pojam „novi kazneni postupak" obuhvaća stadij koji prethodi kaznenom postupku, sam kazneni postupak i izvršenje osuđujuće presude [20].

59. U svrhu primjene Okvirne odluke 2008/675, kao što je to Sud odlučio u svojoj presudi Beškov, valja istaknuti da se određivanje jedinstvene kazne u okviru postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna kao što je onaj u glavnom predmetu provodi u fazi izvršenja kazni tako da se ta okvirna odluka primjenjuje tijekom provedbe takvog postupka. Stoga se upravo u okviru tog nacionalnog postupka čiji je predmet određivanje, radi izvršenja, visine ukupne kazne zatvora postavlja pitanje treba li poštovati kaznu izrečenu presudom koja je prethodno donesena u drugoj državi članici.

60. Osim toga, iako, u skladu s njezinom uvodnom izjavom 6., cilj Okvirne odluke 2008/675 „nije izvršavanje sudskih odluka donesenih u drugim državama članicama", u toj okvirnoj odluci ne pronalazim nikakvu naznaku da se obveza sudova jedne države članice da poštuju presude donesene u drugim državama članicama ne primjenjuje na presudu čije je izvršenje preneseno u tu državu članicu, u skladu s Okvirnom odlukom 2008/909. Naime, da je zakonodavac Unije želio isključiti taj slučaj iz područja primjene Okvirne odluke 2008/675, to bi izričito naveo. Međutim, u uvodnoj izjavi 14. te okvirne odluke, na koju ću se vratiti kasnije, izražava se, naprotiv, namjera tog zakonodavca da se u područje primjene navedene okvirne odluke uključi slučaj u kojem je izvršenje kazne preneseno u državu članicu koja nije država u kojoj je donesena osuđujuća presuda.

61. Budući da je, prema mojem mišljenju, utvrđena primjenjivost Okvirne odluke 2008/675 na postupak kao što je onaj u glavnom predmetu, sada valja provjeriti protivi li se toj okvirnoj odluci poštovanje, u okviru postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna pokrenutog u Poljskoj, prethodne presude koja je donesena u drugoj državi članici i čije je izvršenje preneseno u Poljsku ili, naprotiv, nalaže li se poštovanje te presude.

18 Vidjeti presudu Beškov (t. 27.).

19 Vidjeti presudu Beškov (t. 28.).

20 Vidjeti presudu od 5. srpnja 2018., Lada (C-390/16, EU:C:2018:532, t. 30.).

D. Usklađenost postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna s Okvirnom odlukom 2008/675

62. U uvodnoj izjavi 2. Okvirne odluke 2008/675 navodi se da je svrha te okvirne odluke, primjena načela uzajamnog priznavanja presuda i sudskih odluka u kaznenim stvarima, utvrđenog u članku 82. stavku 1. UFEU-a, kojim je zamijenjen članak 31. UEU-a na temelju kojeg je donesena ta okvirna odluka. Kao što se utvrđuje u uvodnoj izjavi 3. navedene okvirne odluke, njezina je „[s]vrha […] odrediti državama članicama minimalnu obvezu poštovanja presuda koje su donesene u ostalim državama članicama".

63. U slučaju pokretanja nekoliko kaznenih postupaka u više država članica protiv iste osobe zbog različitih radnji, jedno je od temeljnih načela Okvirne odluke 2008/675, u skladu s njezinom uvodnom izjavom 8., „izbjegavati da se prema osobi u pitanju postupa nepovoljnije nego što bi se postupalo da je prethodna presuda bila nacionalna presuda".

64. U tu svrhu, načelo uspostavljeno u toj okvirnoj odluci jest načelo poštovanja, u državi članici u kojoj se vodi novi kazneni postupak, presude donesene u drugoj državi članici, u skladu s načelom ekvivalentnosti. Međutim, navedena okvirna odluka ne teži usklađivanju pravnih posljedica koje različita nacionalna zakonodavstva pridaju postojanju prethodne presude.

65. Tijekom donošenja Okvirne odluke 2008/675 zakonodavac Unije polazio je od utvrđenja, koje je iznio u uvodnoj izjavi 4., prema kojem „[n]eke od država članica priznaju učinak presuda koje su donesene u drugim državama članicama, dok ostale poštuju samo presude koje su donijeli njihovi vlastiti sudovi".

66. Zato se u uvodnoj izjavi 5. te okvirne odluke navodi: „Trebalo bi vrijediti načelo po kojem bi države članice trebale priznavati presudi koja je donesena u ostalim državama članicama učinke jednakovrijedne učincima presude koju su donijeli njihovi vlastiti sudovi u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, bez obzira na to jesu li u nacionalnom zakonodavstvu ti učinci suštinski ili su učinci procesnoga ili materijalnog prava […]". Sud koji treba odlučivati u okviru novog kaznenog postupka stoga, na temelju Okvirne odluke 2008/675, ima obvezu pridati presudi koju je donio sud druge države članice učinke „jednakovrijedn[e] učincima nacionalne odluke", i to čak i u „[fazi] izvršavanja kazne" [21].

67. U toj se okvirnoj odluci stoga uspostavlja načelo izjednačavanja presuda koje su donijeli sudovi države članice u kojoj se vodi novi kazneni postupak, u ovom slučaju postupak donošenja presude kojom se izriče jedinstvena kazna, s presudama koje donose sudovi druge države članice. To načelo izjednačavanja presuda dovodi do toga da te presude imaju jednake pravne učinke kao i nacionalne presude. Stoga je sud pred kojim je pokrenut novi kazneni postupak načelno dužan poštovati prethodnu presudu koju je donio sud druge države članice jednako kao što bi poštovao presudu koju je donio sud vlastite države članice, kako bi ta presuda imala učinke koji se zakonom pridaju kaznenoj evidenciji osuđene osobe.

21 Vidjeti uvodnu izjavu 7. Okvirne odluke 2008/675.

68. Kao što je to nezavisni odvjetnik Y. Bot istaknuo u mišljenju koje je iznio u predmetu Beškov [22], taj je zahtjev „jasno povezan s ostvarenjem područja slobode, sigurnosti i pravde i time s međusobnim priznavanjem koje nalaže ne samo poštovanje inozemne odluke, već i postupanje u skladu s njom” [23]. Stoga Okvirna odluka 2008/675, prema mišljenju Suda, „doprinosi promicanju uzajamnog povjerenja u europskom području pravde jer potiče pravosudnu kulturu u kojoj se ranije osuđujuće presude donesene u drugoj državi članici u načelu poštuju” [24].

69. Na prvi se pogled čini da je poljsko zakonodavstvo u suprotnosti s voljom koju je tako izrazio zakonodavac Unije i da je protivno načelu uzajamnog priznavanja. Međutim, valja provjeriti je li, u konkretnom kontekstu glavnog postupka, isključenje poštovanja kaznenih presuda koje donose sudovi drugih država članica u skladu s pravilima iz Okvirne odluke 2008/675.

70. Zakonodavac Unije je, u članku 3. stavcima 3. do 5. te okvirne odluke, ograničio obvezu poštovanja, u novom kaznenom postupku, prethodnih presuda donesenih u drugim državama članicama u skladu s načelom ekvivalentnosti.

71. Konkretno, člankom 3. stavkom 3. navedene okvirne odluke određuje se da „[p]oštovanje prethodnih presuda koje su donesene u drugim državama članicama sukladno stavku 1., nema učinak [zadiranja u te] prethodne presude ili [bilo kakve] odluke [koje se odnose na] njihovo izvršenje od strane države članice u kojoj se vodi novi postupak, [niti njihova ukidanja ili preispitivanja]”. Ta odredba stoga sadržava uvjet na temelju kojeg se poštovanjem presuda koje su donesene u drugim državama članicama ne smiju dovoditi u pitanje takve odluke. Tom se odredbom izražava potreba da se očuva pravomoćnost inozemnih presuda.

72. Stoga, kada u okviru novog kaznenog postupka nacionalni sud poštuje prethodnu inozemnu presudu, ne može je izmijeniti ni u kojem smislu. U skladu s tim načelom nezadiranja, sud pred kojim je pokrenut novi postupak ne može preispitivati ono što je presudio sud druge države članice. Taj sud pred kojim je pokrenut novi postupak mora samo prethodnoj inozemnoj odluci priznati učinke koje bi imala prethodna nacionalna odluka, u skladu s načelom ekvivalentnosti [25]. Ukratko, presude koje su prethodno donesene u drugim državama članicama moraju se poštovati u onom obliku u kojem su donesene [26].

73. U skladu s tim načelom nezadiranja Sud je, u svojoj presudi Beškov, odlučio da „članak 3. stavak 3. Okvirne odluke 2008/675 treba tumačiti na način da mu se protivi nacionalni propis koji predviđa da nacionalni sud, kojemu je u svrhu izvršenja podnesen zahtjev za izricanje jedinstvene kazne oduzimanja slobode kojom se, među ostalim, poštuje kazna izrečena presudom koju je prethodno donio sud druge države članice, u tu svrhu izmijeni načine izvršenja potonje kazne” [27].

74. Konkretno, Sud je smatrao „da nacionalni sud na temelju te okvirne odluke ne može preispitivati i izmijeniti načine izvršenja presude koja je prethodno donesena u drugoj državi članici te je već izvršena, među ostalim, opozivom uvjetne osude uz kaznu izrečenu tom odlukom i njezinom izmjenom u kaznu zatvora. Taj sud ne može, u skladu s tim, naložiti ni novo izvršenje tako izmijenjene kazne” [28].

22 C-171/16, EU:C:2017:386

23 Mišljenje nezavisnog odvjetnika Y. Bota u predmetu Beškov (C-171/16, EU:C:2017:386, t. 54.), kao i mišljenje nezavisnog odvjetnika Y. Bota u predmetu Lada (C-390/16, EU:C:2018:65, t. 77.).

24 Vidjeti presudu od 5. srpnja 2018., Lada (C-390/16, EU:C:2018:532, t. 36.).

25 Vidjeti mišljenje nezavisnog odvjetnika Y. Bota u predmetu Beškov (C-171/16, EU:C:2017:386, t. 55. i 56.).

26 Vidjeti presude Beškov (t. 37. i 44.), kao i od 5. srpnja 2018., Lada (C-390/16, EU:C:2018:532, t. 39.).

27 Vidjeti presudu Beškov (t. 47.).

28 Vidjeti presudu Beškov (t. 46.).

75. Osim toga, u svojoj presudi od 5. srpnja 2018., Lada [29], Sud je pojasnio da, „iako se Odluci 2008/675 protivi revidiranje […] koje može rezultirati prekvalifikacijom kaznenog djela i izmjenom kazne izrečene u drugoj državi članici, valja utvrditi da se toj okvirnoj odluci ne protivi to da država članica u kojoj se vodi novi kazneni postupak precizira načine poštovanja ranije izrečenih osuđujućih presuda u toj drugoj državi članici, s obzirom na to da je jedini cilj takvog preciziranja odrediti mogu li se tim ranijim osuđujućim presudama pridati pravni učinci jednakovrijedni onima koji se nacionalnim pravom pridaju ranijim nacionalnim osuđujućim presudama” [30]. Prema mišljenju Suda, „donošenje odluke koja omogućava pridavanje jednakovrijednih pravnih učinaka ranijoj osuđujućoj presudi izrečenoj u drugoj državi članici, poput one o kojoj je riječ u uvodnoj izjavi 13. Okvirne odluke 2008/675, zahtijeva ispitivanje od slučaja do slučaja, s obzirom na konkretnu situaciju. Ta mogućnost ne može opravdati provođenje posebnog postupka priznavanja osuđujućih presuda donesenih u drugoj državi članici koji je, s jedne strane, potreban za poštovanje tih osuđujućih presuda u novom kaznenom postupku i, s druge strane, takav da može dovesti do prekvalifikacije počinjenog djela i izrečene kazne” [31].

76. S obzirom na ta pojašnjenja, smatram da se, suprotno onomu što tvrde poljska i češka vlada, članku 3. stavku 3. Okvirne odluke 2008/675 ne protivi svaka provedba postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna kao što je onaj u glavnom predmetu. Naime, da bi to bio slučaj, trebalo bi dokazati da poštovanje, u takvom kontekstu, prethodnih presuda koje su donesene u drugim državama članicama ima učinak „da prethodne presude ili odluke prilikom njihovog izvršenja […] smiju biti izmijenjene”. Uostalom, napominjem da Sud, u svojoj presudi Beškov, nije odlučio da se članku 3. stavku 3. Okvirne odluke 2008/675 protivi sam predmetni nacionalni postupak, nego samo ako bi njegova provedba, u konkretnim okolnostima predmeta u kojem je donesena ta presuda, imala za posljedicu narušavanje cjelovitosti inozemne presude opozivom uvjetne osude koja je izrečena tom presudom.

77. Važno je pojasniti da članak 3. stavak 3. Okvirne odluke 2008/675 treba tumačiti u vezi s njezinom uvodnom izjavom 14., u skladu s kojom „[zadiranje] u presudu ili njezino izvršavanje obuhvaća, *inter alia*, slučajeve u kojima se, u skladu s nacionalnim pravom druge države članice, kazna izrečena u prethodnoj presudi preuzima ili uključuje u neku drugu kaznu, koju zatim treba učinkovito izvršiti u mjeri u kojoj prva kazna još nije bila izvršena ili njezino izvršavanje nije bilo preneseno u drugu državu članicu”.

78. Kao što to Komisija navodi u svojem pisanom odgovoru na pitanja koja je postavio Sud, smatram da se tumačenjem članka 3. stavka 3. Okvirne odluke 2008/675 u vezi s njezinom uvodnom izjavom 14. ne isključuje kategorički poštovanje prethodnih presuda donesenih u inozemstvu koje se odnose na izricanje jedinstvenih kazni, nego se njime zahtijeva pojedinačno ispitivanje toga bi li izricanje jedinstvene kazne u predmetnom slučaju bilo zadiranje u prethodnu presudu ili njezino izvršenje.

79. Kao što to pravilno ističe Komisija u svojem pisanom odgovoru na pitanja koja je postavio Sud, uvodna izjava 14. Okvirne odluke 2008/675 relevantna je iz dvaju razloga. Kao prvo, njome se potvrđuje da slučajevi u kojima se izriče jedinstvena kazna nisu kao takvi isključeni iz područja primjene te okvirne odluke. Kao drugo, iz te uvodne izjave može se zaključiti da se izricanjem jedinstvene kazne može zadirati u prethodnu presudu ili njezino izvršenje u dvjema situacijama, odnosno, s jedne strane, ako prva presuda još nije izvršena ili, s druge strane, ako izvršenje prve presude nije preneseno u drugu državu članicu. Naime, ako u drugoj državi članici postoji kazna koju treba izdržati, presuda o objedinjavanju kazni imala bi učinak na izvršenje prethodne presude koju je donio sud te druge države članice.

29 C-390/16, EU:C:2018:532

30 Vidjeti presudu od 5. srpnja 2018., Lada (C-390/16, EU:C:2018:532, t. 40.).

31 Vidjeti presudu od 5. srpnja 2018., Lada (C-390/16, EU:C:2018:532, t. 45.).

80. Suprotno tomu, načelno se ne zadire u prethodnu presudu ili njezino izvršenje ako je ta presuda već izvršena. Naime, u tom slučaju, u pravo koje država članica u kojoj je donesena osuđujuća presuda ima da izvrši kaznu koju su izrekli njezini sudovi, u uvjetima utvrđenima njezinim nacionalnim pravom, ne zadire se čak ni kad druga država članica, u novom kaznenom postupku, poštuje tu presudu u okviru izvršenja svoje sudske nadležnosti.

81. U nedostatku uvjeta u skladu s kojim presuda donesena u jednoj državi članici mora biti u potpunosti izvršena, objedinjavanjem naloženim u drugoj državi članici moglo bi se posezati u ovlasti tijela i sudova države u kojoj je donesena osuđujuća presuda kada je riječ o izvršenju kazni izrečenih u toj državi i stoga naštetiti pravu te države da osigura da se na njezinu državnom području izvrše presude koje donose njezini nacionalni sudovi. Objedinjavanje bi u tom slučaju imalo učinak zadiranja u izvršenje takvih kazni, što se protivi članku 3. stavku 3. Okvirne odluke 2008/675, s obzirom na njezinu uvodnu izjavu 14.

82. Međutim, čak i da je već izvršena presuda koja je prethodno donesena u jednoj državi članici, sud druge države članice, kada poštuje takvu presudu, „ne može preispitivati i izmijeniti načine izvršenja" te presude [32]. Pretpostavku nezadiranja u prethodnu presudu ili njezino izvršenje stoga je moguće oboriti ako se poštovanjem te presude, u konkretnom slučaju, dovodi u pitanje ono što je odlučeno u prvoj državi članici.

83. Iz istih razloga koji prevladavaju u slučaju poštovanja već izvršene prethodne presude, načelno se u prethodnu presudu ili njezino izvršenje ne zadire ako je izvršenje te presude preneseno iz države u kojoj je donesena osuđujuća presuda u drugu državu članicu u skladu s pravilima predviđenima Okvirnom odlukom 2008/909. Naime, u tom je slučaju prva država članica odlučila prenijeti izvršenje presude u drugu državu članicu jer je, u skladu s člankom 4. stavkom 2. te okvirne odluke, bila uvjerena da će izvršenje kazne u drugoj državi članici „poboljšati socijalnu rehabilitaciju osuđene osobe". Ako je država članica u kojoj je donesena osuđujuća presuda dala suglasnost za prijenos izvršenja kazne, nije se narušilo pravo te države da na svojem državnom području, u uvjetima utvrđenima u njezinu nacionalnom pravu, izvrši presudu koju je donio njezin nacionalni sud.

84. Iz članka 3. stavka 3. Okvirne odluke 2008/675, s obzirom na njezinu uvodnu izjavu 14., zaključujem da, kada je prethodna presuda već izvršena ili pak kada je njezino izvršenje preneseno u državu članicu čiji će sud donijeti presudu kojom se izriče jedinstvena kazna, samim određivanjem te jedinstvene kazne ne zadire se u takvu prethodnu presudu ili njezino izvršenje. Stoga se iz članka 3. stavka 3. te okvirne odluke ne može izvesti načelna zabrana nacionalnom sudu pred kojim je pokrenut novi kazneni postupak da donese presudu kojom se izriče jedinstvena kazna kojom se poštuje prethodna presuda koju je donio sud druge države članice.

85. Kada se ta pretpostavka utvrdi, donošenje odluke koja omogućava pridavanje prethodnoj presudi donesenoj u drugoj državi članici pravnih učinaka jednakovrijednih učincima prethodne presude koju je donio sud države članice u kojoj tu odluku treba donijeti, poput one o kojoj je riječ u uvodnoj izjavi 13. Okvirne odluke 2008/675, zahtijeva ispitivanje od slučaja do slučaja, s obzirom na konkretnu situaciju [33].

86. Budući da sud pred kojim je pokrenut novi postupak treba odrediti, u skladu sa svojim nacionalnim pravom i s načelom ekvivalentnosti iz članka 3. stavka 1. te okvirne odluke, koju jedinstvenu kaznu treba utvrditi na temelju presuda donesenih u više država članica, treba provjeriti može li se izricanjem takve jedinstvene kazne zadirati u prethodnu presudu donesenu u drugoj državi članici. To ispitivanje treba provesti u svakom slučaju zasebno kako bi se poštovalo načelo nezadiranja iz članka 3. stavka 3. navedene okvirne odluke.

32 Vidjeti presudu Beškov (t. 46.). Nacionalni sud druge države članice stoga ne može opozvati uvjetnu osudu uz kaznu izrečenu presudom koja je ranije donesena u drugoj državi članici i već izvršena te je izmijeniti u kaznu zatvora.

33 Vidjeti presudu od 5. srpnja 2018., Lada (C-390/16, EU:C:2018:532, t. 45.).

87. U situaciji kao što je ona u glavnom predmetu, čini mi se da se postupkom za izricanje jedinstvene kazne ne dovodi u pitanje izvršenje prvotne kazne izrečene u Njemačkoj.

88. U tom pogledu podsjećam da je, kao što proizlazi iz odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku, presuda Landgerichta Lüneburg (Zemaljski sud u Lüneburgu) od 15. veljače 2017. rješenjem Sąda Okręgowog w Gdańsku (Okružni sud u Gdańsku) od 12. siječnja 2018. preuzeta radi izvršenja u Poljskoj. U tom je rješenju navedena pravna kvalifikacija djelâ u skladu s poljskim pravom i navedeno je da treba izvršiti jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od pet godina i tri mjeseca, što je kazna koja je svojom visinom istovjetna onoj koju je izrekao Landgericht Lüneburg (Zemaljski sud u Lüneburgu).

89. Stoga će se u Poljskoj izvršiti upravo kazna zatvora, kako je izrečena presudom Landgerichta Lüneburg (Zemaljski sud u Lüneburgu). Kao što objašnjava sud koji je uputio zahtjev, zahtjev za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna podrazumijeva da se ta presuda, koja obuhvaća kaznu zatvora u trajanju od pet godina i tri mjeseca, donese skladu s načelom potpune apsorpcije. Takva apsorpcija ne utječe na presudu koju je donio Landgericht Lüneburg (Zemaljski sud u Lüneburgu) s obzirom na to da izrečenu kaznu treba u cijelosti izvršiti u Poljskoj. Sama okolnost da će se ta kazna izvršiti istodobno s drugom kaznom koju je izrekao poljski sud ne utječe na sadržaj i učinkovitost presude koju je donio Landgericht Lüneburg (Zemaljski sud u Lüneburgu).

90. Smatram da donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna koja obuhvaća kaznu koju je 24. veljače 2010. izrekao Sąd Okręgowy w Gdańsku (Okružni sud u Gdańsku) i kaznu koju je izrekao Landgericht Lüneburg (Zemaljski sud u Lüneburgu), s obzirom na to da apsorbira potonju kaznu a da je ne dovodi u pitanje, stoga nije protivno pravilima predviđenima Okvirnom odlukom 2008/675.

91. Međutim, da bi bio u skladu s člankom 3. stavkom 3. Okvirne odluke 2008/675, važno je da postupak za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna nema učinak da ukida prethodnu presudu, kako bi se očuvala njezina postojanost i cjelovitost. Naime, objedinjavanje kazni ne smije za posljedicu imati ukidanje samog postojanja, autonomije i pravnih posljedica objedinjenih kazni, nego donošenje odluke da će se njihovo izvršenje odviti istodobno s onim najviše kazne. Iz toga slijedi da se apsorbirana kazna treba i dalje moći izvršiti onako kako je izrečena ako se apsorbirajuća kazna ukine.

92. Ukratko, postupak za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna, kako bi bio u skladu s člankom 3. stavkom 3. Okvirne odluke 2008/675, treba poštovati cjelovitost inozemne odluke te očuvati suverenitet suda koji ju je donio a da se pritom ne dovede u pitanje pravomoćnost koja je pridana takvoj inozemnoj odluci [34]. U tom pogledu, presudom kojom se izriče jedinstvena kazna zadiralo bi se u presudu koju je donio sud druge države članice ako bi se njome izricala jedinstvena kazna niža od prvotne kazne izrečene tom drugom presudom, što bi bilo protivno onomu što se predviđa tom odredbom [35].

93. Češka vlada tvrdi da je donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna koja obuhvaća prethodnu presudu donesenu u drugoj državi članici nužno radnja kojom se zadire u takvu presudu. Naime, prema mišljenju te države članice, takva presuda u svojoj srži podrazumijeva ukidanje prvotne presude, uklanjanje učinaka prethodne presude i njihovu apsorpciju novoizrečenom jedinstvenom kaznom.

34 Vidjeti mišljenje nezavisnog odvjetnika Y. Bota u predmetu Beškov (C-171/16, EU:C:2017:386, t. 70.).

35 Budući da se suzbijanje određenih kaznenih djela provodi više ili manje ozbiljno ovisno o državi članici, postupak za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna ne smije dovesti do toga da se kaznenu politiku države članice u kojoj je donesena prethodna presuda zamijeni kaznenom politikom države članice u kojoj se vodi postupak.

94. U istom smislu, poljska vlada navodi da je srž presude kojom se izriče jedinstvena kazna u činjenici da njezino donošenje ima učinak ukidanja presuda koje su objedinjene u okviru te presude kojom se izriče jedinstvena kazna. Prema mišljenju te države članice, to znači da presude koje su tako objedinjene u okviru presude kojom se izriče jedinstvena kazna prestaju postojati u pravnom poretku, što se izričito zabranjuje člankom 3. stavkom 3. Okvirne odluke 2008/675.

95. S obzirom na te tvrdnje, sud koji je uputio zahtjev dužan je provjeriti ima li donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna učinak ukidanja prethodne presude u smislu članka 3. stavka 3. Okvirne odluke 2008/675.

96. Iz prethodnih razmatranja zaključujem da članak 3. stavak 3. Okvirne odluke 2008/675, s obzirom na njezinu uvodnu izjavu 14., treba tumačiti na način da mu se načelno ne protivi to da sud jedne države članice poštuje, u novom kaznenom postupku u okviru kojega se donosi presuda kojom se izriče jedinstvena kazna kao što je postupak u glavnom predmetu, prethodnu presudu koju je donio sud druge države članice i čije je izvršavanje preneseno u državu članicu u kojoj se vodi taj postupak, u skladu s pravilima predviđenima u Okvirnoj odluci 2008/909. Međutim, sud pred kojim se vodi postupak za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna dužan je uvjeriti se, po završetku ispitivanja svakog pojedinačnog slučaja, ovisno o konkretnoj situaciji, da takav postupak nema učinak zadiranja u te prethodne presude ili bilo kakve odluke koje se odnose na njihovo izvršenje od strane države članice u kojoj se vodi navedeni postupak, niti njihova ukidanja ili preispitivanja. Konkretno, provedba postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna ne smije dovesti niti do izricanja jedinstvene kazne niže od prvotne kazne proizašle iz presude koju je donio sud druge države članice niti poništiti učinke te presude.

97. Usklađenost provedbe takvog postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna s pravom Unije ipak podrazumijeva – u kontekstu kao što je onaj u glavnom predmetu, odnosno prijenosa izvršenja presude u državu članicu koja nije ona u kojoj je ta presuda donesena – provjeru da se tim postupkom ne povređuju pravila uspostavljena Okvirnom odlukom 2008/909. Konkretno, valja se uvjeriti da su poštovani uvjeti i ograničenja u pogledu promjene takve presude, koji se navode u toj okvirnoj odluci.

E. Usklađenost postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna s Okvirnom odlukom 2008/909

98. U ovom ću dijelu ispitati sadržava li Okvirna odluka 2008/909 ograničenja u pogledu provedbe postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna kao što je onaj u glavnom predmetu.

99. Naime, budući da je u glavnom predmetu riječ o prijenosu u državu članicu izvršenja presude donesene u drugoj državi članici, provedenom u skladu s tom okvirnom odlukom, važno je provjeriti je li postupak za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna u skladu s pravilima predviđenima navedenom okvirnom odlukom. To je predmet drugog prethodnog pitanja.

100. U Okvirnoj odluci 2008/909 nisam zamijetio nikakvu naznaku da bi u državi izvršiteljici provedba postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna, kao što je onaj u glavnom predmetu, bila isključena u svrhu izvršenja kazne izrečene u državi u kojoj je donesena osuđujuća presuda. Upravo naprotiv, ako se pravila predviđena tom okvirnom odlukom poštuju i ako se pravom države izvršiteljice prijenos predviđa za nacionalne presude, prijenos u tu državu članicu izvršenja kazne izrečene u drugoj državi članici treba popratiti cjelovitom provedbom obveze da se ta kazna poštuje u okviru postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna u državi izvršiteljici.

101. Za razliku od Okvirne odluke 2008/675, čiji cilj nije, kao što se to navodi u njezinoj uvodnoj izjavi 6., izvršavanje u državi članici sudskih odluka donesenih u drugim državama članicama, Okvirnom odlukom 2008/909 predviđa se da se nadležnost za izvršenje kazne izrečene u jednoj državi članici prenosi u drugu državu članicu.

102. Cilj je te okvirne odluke, kao što proizlazi iz njezine uvodne izjave 2., provedba načela uzajamnog priznavanja sudskih odluka u kaznenim predmetima. Na temelju tog načela, ako odluku donosi pravosudno tijelo u skladu s pravom države članice u kojoj se nalazi, ta odluka ima potpun i izravan učinak u cijeloj Uniji, tako da nadležna tijela u svakoj drugoj državi članici trebaju pomagati u njezinu izvršenju kao da su je donijela pravosudna tijela njihove države.

103. Iz članka 3. stavka 1. navedene okvirne odluke proizlazi da se njome utvrđuju pravila na temelju kojih država članica, kako bi poboljšala društvenu rehabilitaciju osuđene osobe, priznaje presudu te izvršava kaznu koju je izrekao sud druge države članice.

104. S tog gledišta, kao što se to pojašnjava člankom 8. stavkom 1. Okvirne odluke 2008/909, nadležno tijelo države izvršiteljice priznaje presudu koju joj je proslijedilo nadležno tijelo države izdavateljice te odmah poduzima sve potrebne mjere za izvršenje kazne čije trajanje i vrsta odgovaraju onima predviđenima u presudi donesenoj u državi članici izdavateljici naloga [36]. Načelu uzajamnog priznavanja stoga se protivi to da pravosudno tijelo izvršenja promijeni kaznu koju je izreklo pravosudno tijelo izdavanja, i to čak i ako bi primjena prava države izvršiteljice dovela do izricanja kazne različita trajanja ili vrste. Kao što je to Komisija istaknula u svojem Izvješću o provedbi Okvirne odluke 2008/909, „[b]udući da se Okvirne odluke temelje na uzajamnom povjerenju u pravne sustave drugih država članica, odluka suca države izdavateljice mora se poštovati i, u načelu, ne bi smjelo biti preinaka ili prilagodbi te odluke” [37].

105. To pravilo ipak nije apsolutno. Naime, člankom 8. stavcima 2. do 4. Okvirne odluke 2008/909 predviđaju se strogi uvjeti pod kojima nadležno tijelo države izvršiteljice može promijeniti kaznu izrečenu u državi izdavateljici. Isključivo na temelju tih uvjeta to tijelo može odstupiti od načelne obveze koju ima na temelju članka 8. stavka 1. te okvirne odluke [38].

106. Konkretno, članak 8. stavak 2. Okvirne odluke 2008/909 omogućava, pod određenim uvjetima, nadležnom tijelu države izvršiteljice da promijeni kaznu izrečenu u državi izdavateljici ako njezino trajanje nije u skladu s pravom države izvršiteljice. Naime, to tijelo može donijeti odluku o promjeni takve kazne samo kada je ona duža od maksimalne kazne predviđene na temelju njegova nacionalnog prava za kaznena djela iste vrste kao ona za koje je osoba osuđena. Promijenjena kazna ne smije biti niža od maksimalne kazne predviđene za slična kaznena djela na temelju prava države članice izvršiteljice naloga. Osim toga, u slučaju da vrsta kazne izrečene u državi izdavateljici nije u skladu s pravom države članice izvršiteljice naloga, člankom 8. stavkom 3. te okvirne odluke omogućuje se nadležnom tijelu potonje države da donese odluku o promjeni kazne s obzirom na kaznu ili mjeru predviđenu na temelju nacionalnog prava za kaznena djela iste vrste, pod uvjetom da promijenjena kazna u najvećoj mogućoj mjeri odgovara kazni izrečenoj u državi članici izdavateljici naloga. Ta se kazna ne smije pretvoriti u novčanu kaznu. U svakom slučaju, člankom 8. stavkom 4. navedene okvirne odluke pojašnjava se da promijenjena kazna ne smije, s obzirom na vrstu ili trajanje, biti

36 Vidjeti u tom smislu presude od 8. studenoga 2016., Ognyanov (C-554/14, EU:C:2016:835, t. 36.) i od 11. siječnja 2017., Grundza (C-289/15, EU:C:2017:4, t. 42.).

37 Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću od 5. veljače 2014. o provedbi Okvirnih odluka 2008/909/PUP, 2008/947/PUP i 2009/829/PUP o primjeni načela uzajamnog priznavanja presuda u kaznenim predmetima kojima se izriču kazne zatvora ili mjera koje uključuju lišavanje slobode, o uvjetnim odlukama i alternativnim sankcijama i o mjerama nadzora kao alternative privremenom pritvoru od strane država članica (COM(2014) 57 *final*, str. 8.)

38 Kao što to Komisija iznosi u svojem izvješću koje se navodi u prethodnoj bilješci, „[v]ažno je pronaći odgovarajuću ravnotežu između poštovanja izvorno određenih kazni i pravnih tradicija država članica kako ne bi nastali sukobi koji mogu imati negativan učinak na funkcioniranje Okvirnih odluka” (str. 8.).

stroža od kazne izrečene u državi članici izdavateljici naloga. Naposljetku, na temelju članka 12. stavka 1. i članka 21. točke (e) Okvirne odluke 2008/909, nadležno tijelo države članice izdavateljice treba u pisanom obliku obavijestiti o svim odlukama o promjeni te kazne sukladno članku 8. stavcima 2. i 3.

107. U ovom slučaju, kao što sam to prethodno naveo, u Poljskoj će se izvršiti upravo kazna zatvora u trajanju od pet godina i tri mjeseca, kako ju je Landgericht Lüneburg (Zemaljski sud u Lüneburgu) izrekao u svojoj presudi. Iz spisa podnesenog Sudu ne proizlazi da kaznu izrečenu u toj presudi treba promijeniti u skladu s člankom 8. stavcima 2. ili 3. Okvirne odluke 2008/909 kako bi je se moglo izvršiti u Poljskoj.

108. Prema mojem mišljenju, donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna ne može se izjednačiti s „promjenom" koju nadležno tijelo države članice izvršiteljice provodi u pogledu kazne izrečene u državi izdavateljici naloga, u smislu članka 8. stavaka 2. do 4. Okvirne odluke 2008/909. Naime, „promjena", u smislu te odredbe, ima vrlo konkretan cilj omogućiti izvršenje te kazne na državnom području države izvršiteljice tako da se utvrdi da je u skladu s nacionalnim pravom potonje države. Suprotno tomu, postupak za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna ima, u kontekstu kao što je onaj u glavnom postupku, sasvim drugi cilj, odnosno odrediti hoće li se, u svrhu izvršenja nekoliko presuda donesenih u različitim postupcima, te presude izvršiti kumulativno ili istodobno, čime se osigurava poštovanje načela proporcionalnosti i individualizacije kazne u fazi njezina izvršenja.

109. Stoga se ne može tvrditi da bi, zato što članak 8. Okvirne odluke 2008/909 ne sadržava iznimku u pogledu provedbe postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna kao što je onaj u glavnom predmetu, trebalo zaključiti da bi provedba takvog postupka bila protivna toj odredbi.

110. Međutim, provedba postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna u slučaju kada je izvršenje kazne preneseno u drugu državu članicu u skladu s odredbama te okvirne odluke podliježe poštovanju „načelne obveze [nadležnog tijela države izvršiteljice naloga] da prizna presudu koja mu je proslijeđena i izvrši kaznu čije trajanje i vrsta odgovaraju onima predviđenima u presudi izrečenoj u […] državi izdavateljici naloga"[39]. Stoga bi samo unutar strogih ograničenja predviđenih u članku 8. stavcima 2. do 4. navedene okvirne odluke bilo moguće, ovisno o slučaju, mijenjati trajanje ili vrstu prvotne kazne koja je obuhvaćena postupkom za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna. U tom pogledu ističem da je, iako to nije cilj postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna, prije donošenja takve presude moguće da trajanje ili vrstu prvotne kazne izrečene u drugoj državi članici treba promijeniti, u skladu s člankom 8. stavcima 2. do 4. te okvirne odluke, kako bi je se moglo učinkovito izvršiti u državi izvršiteljici naloga. U takvom slučaju, kaznu koja je bila predmet takve promjene zatim treba, po završetku postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna, izvršiti istodobno i usporedno s drugom kaznom u okviru jedinstvene kazne.

111. Čini mi se da članak 17. Okvirne odluke 2008/909 ne utječe na usklađenost postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna s tom okvirnom odlukom. Naime, tim se člankom, u čijem se stavku 1. pojašnjava da se izvršenje kazne uređuje pravom države članice izvršiteljice, utvrđuju načela koja se primjenjuju na izvršenje kazne jednom kada je proveden transfer osuđene osobe nadležnom tijelu te države[40]. Riječ je o mjerama kojima se treba moći zajamčiti

39 Vidjeti presudu od 8. studenoga 2016., Ognyanov (C-554/14, EU:C:2016:835, t. 36.).

40 Vidjeti presudu od 8. studenoga 2016., Ognyanov (C-554/14, EU:C:2016:835, t. 39.).

materijalno izvršenje kazne i osigurati društvenu rehabilitaciju osuđene osobe [41]. Kao što sam to prethodno naveo i kao što proizlazi iz presude od 10. kolovoza 2017., Zdziaszek [42], te mjere koje se odnose na načine izvršavanja kazni treba razlikovati od mjera koje se, zato što se njima mijenja visina izrečene kazne ili kazni, odnose na određivanje visine kazni. Budući da postupak za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna pripada potonjoj kategoriji, on nije obuhvaćen člankom 17. Okvirne odluke 2008/909, koji se odnosi na mjere u pogledu načina izvršenja kazni. U tom pogledu, okolnost da se postupak za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna vodi tijekom faze izvršenja kazni ne mijenja sam cilj tog postupka, u kojem se ponovno određuje visina prethodno izrečenih kazni zatvora [43].

112. Čini mi se da ni članak 19. Okvirne odluke 2008/909 ne utječe na usklađenost postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna s tom okvirnom odlukom. Naime, iz članka 19. stavka 1. navedene okvirne odluke proizlazi da „[a]mnestiju ili pomilovanje mogu odobriti i država članica izdavateljica i država članica izvršiteljica naloga". Međutim, amnestijom i pomilovanjem okončava se izvršenje kazne [44], što nije cilj ni svrha postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna. Usto, što se tiče članka 19. stavka 2. Okvirne odluke 2008/909, u skladu s kojim „[s]amo država članica izdavateljica može odlučiti o zamolbama za reviziju presude kojom se izriče kazna koja se treba izvršiti na temelju [te okvirne] odluke", iz njega proizlazi da država članica izvršiteljica ne može niti odlučiti revidirati takvu presudu niti poduzeti mjere kojima bi se mogla spriječiti revizija te presude u državi članici izdavateljici. Ni u tom slučaju postupak za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna nema cilj ni učinak revidirati presudu kojom je izrečena kazna koja se poštuje u okviru takvog postupka. Stoga se, prema mojem mišljenju, iz članka 19. navedene okvirne odluke ne može izvesti nikakav zaključak po analogiji u pogledu usklađenosti postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna s tom okvirnom odlukom.

113. Iz prethodnih razmatranja zaključujem da članak 8., članak 17. stavak 1. i članak 19. Okvirne odluke 2008/909 treba, prema mojem mišljenju, tumačiti na način da im se ne protivi to da država članica provede postupak za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna kao što je postupak u glavnom predmetu, pod uvjetom da se tim postupkom poštuje načelna obveza nadležnog tijela države izvršiteljice da prizna presudu koja mu je proslijeđena i izvrši kaznu čije trajanje i vrsta odgovaraju onima predviđenima u presudi donesenoj u državi izdavateljici. Samo bi unutar strogih ograničenja predviđenih u članku 8. stavcima 2. do 4. te okvirne odluke bilo moguće, ovisno o slučaju, prije donošenja takve presude mijenjati trajanje ili vrstu prvotne kazne koja je obuhvaćena postupkom za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna.

114. Na temelju tih razmatranja u pogledu okvirnih odluka 2008/675 i 2008/909, zaključujem da se, podložno prethodno navedenim uvjetima i ograničenjima, tim okvirnim odlukama načelno ne protivi provedba u državi članici postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna u slučaju prijenosa izvršenja u tu državu članicu kazne izrečene u drugoj državi članici.

115. Suprotno bi rješenje, kao što su to pravilno naveli sud koji je uputio zahtjev i mađarska vlada, dovelo do neopravdanog različitog postupanja prema osobama kojima je nekoliko kazni izrečeno u samo jednoj državi članici i osobama kojima je nekoliko kazni izrečeno u više država članica kada se, u obama slučajevima, kazne izvršavaju u istoj državi članici.

41 U točki 72. svojeg mišljenja u predmetu Ognyanov (C-554/14, EU:C:2016:319), nezavisni odvjetnik Y. Bot pojasnio je da u tom kontekstu nadležna pravosudna tijela moraju utvrditi postupke za provođenje kazne i njezinu organizaciju, odlučujući, na primjer, o tome hoće li osuđena osoba biti smještena u vanjskom prostoru, o dozvolama za izlazak, o poluslobodi, izvršenju kazne u dijelovima ili odgodi izvršenja kazne, mjerama prijevremenog ili uvjetnog otpusta zatvorenika ili stavljanju pod elektronički nadzor. Također je naveo da pravo izvršenja kazni obuhvaća također mjere koje se mogu donijeti i nakon oslobađanja osuđene osobe, kao što su stavljanje pod nadzor suda ili sudjelovanje u programima rehabilitacije ili mjere naknade štete žrtvama.

42 C-271/17 PPU, EU:C:2017:629

43 Presuda od 10. kolovoza 2017., Zdziaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, t. 90.)

44 Vidjeti u tom pogledu članak 21. točku (f) Okvirne odluke 2008/909 u kojem se navodi „mogu[a] odlu[ka] o neizvršenju kazne zbog razloga iz članka 19. stavka 1. [te okvirne odluke]".

116. Naime, osobe kojima su izrečene kazne zatvora u Poljskoj imale bi pravo na postupak za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna, dok bi se na osobe kojima takve kazne nisu izrečene samo u Poljskoj, nego i u drugim državama članicama, primjenjivalo pravilo pukog kumuliranja kazni.

117. Kada bi se primjena načela proporcionalnosti i individualizacije kazne isključila samo na temelju mjesta donošenja presude, čini mi se da bi to bilo protivno ideji stvaranja područja slobode, sigurnosti i pravde koje se zasniva na načelu priznavanja i uzajamnog povjerenja među državama članicama.

118. Međutim, budući da se poljskim pravom predviđa postupak za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna, provedba takvog postupka kako bi se u jedinstvenu kaznu uključila kazna izrečena u drugoj državi članici u potpunosti je u skladu s ciljevima okvirnih odluka 2008/675 i 2008/909. Naime, kada sud pred kojim je pokrenut novi postupak za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna izvršava svoju diskrecijsku ovlast, time se poboljšava individualizacija kazne u fazi njezina izvršenja jer se istodobno uzima u obzir kaznena evidencija osuđene osobe i svrha društvene rehabilitacije koju ima kazna. Bilo bi protivno tim ciljevima, kao i načelu uzajamnog priznavanja, da osuđene osobe koje – kako bi se potaknula njihova društvena rehabilitacija – izdržavaju kaznu u svojoj državi podrijetla ne mogu ostvariti pravo na postupak kojim se omogućuje istodobno i usporedno izvršenje nekoliko kazni iz jedinog razloga što su potonje kazne izrekli kazneni sudovi nekoliko država članica.

119. Prema tome, ako se poštuju zaštitni mehanizmi koji se odnose na provedbu tih dviju okvirnih odluka, odnosno ako se očuva cjelovitost inozemne odluke, kao i suverenitet suda koji ju je donio [45], treba dati prednost rješenju kojim se osigurava puni učinak suvremene svrhe kazne uzimanjem u obzir, u fazi izvršenja te kazne, kaznene evidencije osuđene osobe, na način da se osigura učinkovito suzbijanje kažnjivog ponašanja i pritom poštuju načela proporcionalnosti i individualizacije kazne.

120. Kao što sam to već naveo, čini mi se da iz elemenata kojima raspolaže Sud proizlazi da poljsko pravo čini prepreku tomu da se u okviru postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna poštuje kazna izrečena u drugoj državi članici. Ako sud koji je uputio zahtjev potvrdi to utvrđenje, dužan je ukloniti tu prepreku prema uputama koje je Sud iznio u svojoj presudi od 24. lipnja 2019., Popławski [46] tako da učini sve što je u njegovoj nadležnosti da svoje nacionalno pravo protumači u skladu s onim što se zahtijeva pravilima predviđenima u okvirnim odlukama 2008/675 i 2008/909.

V. Zaključak

121. S obzirom na sva prethodna razmatranja, predlažem Sudu da na prethodna pitanja koja je uputio Sąd Okręgowy w Gdańsku (Okružni sud u Gdańsku, Poljska) odgovori na sljedeći način:

1. Članak 3. stavak 3. Okvirne odluke Vijeća 2008/675/PUP od 24. srpnja 2008. o poštovanju [osuđujućih] presuda među državama članicama Europske unije u novom kaznenom postupku, s obzirom na njezinu uvodnu izjavu 14., treba tumačiti na način da mu se načelno ne protivi to da sud jedne države članice poštuje, u novom kaznenom postupku u okviru kojega se donosi presuda kojom se izriče jedinstvena kazna kao što je postupak u glavnom predmetu, prethodnu presudu koju je donio sud druge države članice i čije je izvršavanje preneseno u državu članicu u kojoj se vodi taj postupak, u skladu s pravilima predviđenima u Okvirnoj odluci Vijeća 2008/909/PUP od 27. studenoga 2008. o primjeni načela uzajamnog priznavanja presuda u kaznenim predmetima kojima se izriču kazne zatvora ili mjere koje uključuju oduzimanje slobode s ciljem njihova izvršenja u Europskoj uniji, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009. Međutim, sud pred kojim se vodi postupak za donošenje presude kojom se izriče

45 Vidjeti mišljenje nezavisnog odvjetnika Y. Bota u predmetu Beškov (C-171/16, EU:C:2017:386, t. 70.).
46 C-573/17, EU:C:2019:530

jedinstvena kazna dužan je uvjeriti se, nakon što je ispitao svaki pojedinačni slučaj, ovisno o konkretnoj situaciji, da takav postupak nema učinak zadiranja u te prethodne presude ili bilo kakve odluke koje se odnose na njihovo izvršenje od strane države članice u kojoj se vodi navedeni postupak, niti njihova ukidanja ili preispitivanja. Konkretno, provedba postupka za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna ne smije dovesti niti do izricanja jedinstvene kazne niže od prvotne kazne proizašle iz presude koju je donio sud druge države članice niti poništiti učinke te presude.

2. Članak 8., članak 17. stavak 1. i članak 19. Okvirne odluke 2008/909, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom 2009/299, treba tumačiti na način da im se ne protivi to da država članica provede postupak za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna kao što je postupak u glavnom predmetu, pod uvjetom da se tim postupkom poštuje načelna obveza nadležnog tijela države članice izvršiteljice da prizna presudu koja mu je proslijeđena i izvrši kaznu čije trajanje i vrsta odgovaraju onima predviđenima u presudi donesenoj u državi članici izdavateljici. Samo bi unutar strogih ograničenja predviđenih u tom članku 8. stavcima 2. do 4. bilo moguće, ovisno o slučaju, prije donošenja takve presude mijenjati trajanje ili vrstu prvotne kazne koja je obuhvaćena postupkom za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna.